

VILKÅR FOR BRUG

Tusind tak fordi du downloadede dette materiale fra www.mindsteogmellemste.dk. Jeg håber, du bliver glad for det.

Kopiering af materialet må kun finde sted på institutioner/virksomheder, som har indgået aftale med Tekst & Node og kun inden for de rammer, der er nævnt i aftalen. Du må ikke videresælge eller dele filen med andre – hverken helt eller delvist.

Har du spørgsmål eller feedback, er du velkommen til at kontakte mig på mindsteogmellemste@gmail.com eller www.instagram.com/mindsteogmellemste/

Venlig hilsen

Pernille

Materialet indeholder illustrationer af Mindteogmellemste og Digitalartsi.

OM MATERIALET

“LÆS, LYT OG FORSTÅ – EFTERÅR” har fokus på læseforståelse og er målrettet elever på mellemtrinnet. Materialet består af korte tekster om efteråret, dyr, planter og natur.

Eleverne arbejder sammen to og to. Hver elev har en del af teksten, og først når eleverne læser deres dele højt for hinanden, får de tilsammen hele teksten.

BRUGE MATERIALET

Print og klip alle tekster og spørgsmål (du kan med fordel laminere dem, så de kan genbruges).

Fordel teksterne i den ene ende af lokalet. Eleverne skal arbejde sammen i par. Den ene elev går ned og vælger en tekst. Den anden elev venter. Når den første elev vender tilbage med sin tekst, går den anden elev ned og henter den, som hører sammen med den første tekst og vender tilbage. Eleverne skiftes nu til at læse teksten højt for hinanden. Prikkerne betyder, at eleven skal vente og lytte til sin makker.

Efter eleverne har læst teksten, besvarer de spørgsmålene sammen. Når eleverne har besvaret alle spørgsmålene, går de op til læreren, der beder dem svare på et spørgsmål hver. Derefter finder eleverne en ny tekst.

FORSKELLIGE LÆSEFORUDSÆTNINGER

Hvis en elev har svært ved at afkode teksten, kan eleven:

- få sin del af teksten læst op af computeren
- arbejde sammen med en tredje elev, som kan læse teksten højt

PINDSVINET

1. Hvorfor spiser pindsvinet ekstra meget om efteråret?
2. Hvornår kan man være heldig at få øje på et pindsvin?
3. Hvad bruger pindsvinet det fedt, det får på kroppen, til?
4. Hvor kan pindsvinet finde et sted at sove om vinteren?
5. Hvad sker der med pindsvinets krop, når det går i vinterhi?
6. Hvor længe er pindsvinet cirka i vinterhi?
7. Sæt sætningerne i den rigtige rækkefølge:
 - A. Pindsvinet finder et sted at sove.
 - B. Pindsvinet spiser ekstra meget.
 - C. Pindsvinet går i vinterhi.
 - D. Pindsvinet opbygger et fedtlag.

SVAMPE

1. Hvornår på året kan man finde mange svampe i skoven?
2. Hvilket vejr får svampene til at vokse godt?
3. Hvordan kan svampe se ud?
4. Hvorfor er svampe vigtige for naturen?
5. Hvorfor skal man være forsigtig, når man samler svampe?
6. Hvad kan der ske, hvis man spiser en giftig svamp?
7. Sæt sætningerne i den rigtige rækkefølge:
 - A. Nogle svampe forsvinder, når frosten kommer.
 - B. Om efteråret kan man finde mange svampe.
 - C. Svampene vokser godt i køligt og fugtigt vejr.
 - D. Andre svampe kan overleve kulden.

EDDERKOPPER

1. Hvorfor kan man få øje på mange edderkopper om efteråret?
2. Hvorfor bliver edderkoppens spind tydeligt om morgenen?
3. Hvad bruger edderkoppen sit spind til?
4. Hvad sker der, når et insekt flyver ind i edderkoppens spind?
5. Hvad sker der med edderkopperne, når temperaturen falder?
6. Hvor kan edderkopper gemme sig, når det bliver koldt?
7. Sæt sætningerne i den rigtige rækkefølge:
 - A. Edderkoppen skynder sig hen til sit bytte.
 - B. Et insekt flyver ind i spindet.
 - C. Edderkoppen mærker, at noget sidder fast.
 - D. Edderkoppen lammer eller dræber insektet.

GRÆVLINGEN

1. Hvorfor spiser grævlingen ekstra meget om efteråret?
2. Hvornår på døgnet er grævlingen mest aktiv?
3. Hvilke forskellige ting kan grævlingen spise?
4. Hvorfor slæber grævlingen blade og græs ind i sin hule?
5. Hvad bruger grævlingen hulen til om vinteren?
6. Hvad gør grævlingen på meget kolde dage?
7. Sæt sætningerne i den rigtige rækkefølge:
 - A. Grævlingen får et blødt og varmt sted at hvile.
 - B. Grævlingen finder tørre blade og græs.
 - C. Grævlingen slæber materialerne ind i hulen.
 - D. Om efteråret gør grævlingen sig klar til vinteren

EGERN

1. Hvorfor har egernet travlt om efteråret?
2. Hvilken slags mad samler egernet?
3. Hvor gemmer egernet sin mad?
4. Hvad kan der ske med de nødder, som egernet ikke finder?
5. Hvordan hjælper den tykkere pels egernet om vinteren?
6. Hvad gør egernet på meget kolde dage?
7. Sæt sætningerne i den rigtige rækkefølge:
 - A. Egernet gemmer noget af sin mad.
 - B. Vejret bliver koldere.
 - C. Egernet samler mad.
 - D. Egernet får tykkere pels.

TRÆKFUGLE

1. Hvorfor flyver trækfugle mod varmere lande?
2. Hvorfor spiser fuglene meget om efteråret?
3. Hvor langt kan nogle trækfugle flyve?
4. Hvor flyver mange svaler hen om efteråret?
5. Hvordan kan fuglene finde vej på deres lange rejse?
6. Hvilke ting i landskabet kan fuglene bruge til at finde vej?
7. Sæt sætningerne i den rigtige rækkefølge:
 - A. Fuglene flyver tilbage til Danmark
 - B. Fuglene spiser meget
 - C. Efteråret kommer
 - D. Fuglene flyver mod varmere lande.

BIER

1. Hvorfor bliver der mindre mad til bierne om efteråret?
2. Hvad har bierne samlet og gemt i bistadet hele sommeren?
3. Hvorfor samler bierne sig tæt om dronningen?
4. Hvordan skaber bierne varme i bistadet?
5. Hvad kan bierne gøre med deres flyvemuskler for at få temperaturen til at stige?
6. Hvorfor er det vigtigt, at bierne holder dronningen varm?
7. Hvad gør bierne på varme efterårsdage?
8. Sæt sætningerne i den rigtige rækkefølge:
 - A. Bierne samler sig tæt om dronningen.
 - B. Efteråret kommer, og der bliver færre blomster.
 - C. Bierne spiser den honning, de har gemt.
 - D. Vejret bliver koldere.

BLADENE

1. Hvad sker der med bladene på mange træer om efteråret?
2. Hvilke farver kan bladene få om efteråret?
3. Hvorfor er bladene grønne om sommeren?
4. Hvad bruger bladene klorofyl til?
5. Hvorfor laver træet mindre klorofyl, når dagene bliver kortere?
6. Hvornår kan de røde og orange farver blive ekstra tydelige?
7. Hvorfor taber træerne deres blade om vinteren?
8. Hvad bruger træet mindre af, når bladene er væk?
9. Sæt sætningerne i den rigtige rækkefølge:
 - A. Bladet løsner sig fra grenen.
 - B. Træet laver mindre klorofyl.
 - C. Bladet falder ned på jorden.
 - D. Dagene bliver kortere.

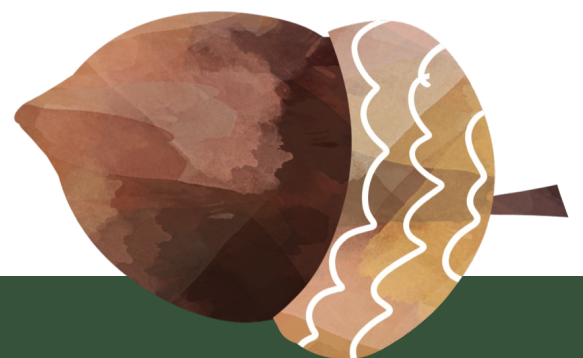
HAREN

1. Hvad skal haren gøre sig klar til om efteråret?
2. Hvad spiser haren? Nævn mindst tre ting.
3. Hvor kan haren finde mad om efteråret?
4. Hvad sker der med harens pels, når vejret bliver koldere?
5. Hvordan hjælper den tykkere pels haren?
6. Hvorfor skal haren stadig finde mad om vinteren?
7. Hvad er et leje, og hvad bruger haren det til?
8. Sæt sætningerne i den rigtige rækkefølge:
 - A. Haren får tykkere pels.
 - B. Temperaturen begynder at falde.
 - C. Haren leder efter planter.
 - D. Haren skal gøre sig klar til de kolde måneder.

AGERN

1. Hvor kan man finde mange agern om efteråret?
2. Hvad er et agern?
3. Hvornår begynder agernene at falde ned fra egetræerne?
4. Hvilke dyr spiser gerne agern?
5. Hvorfor gemmer nogle dyr agern?
6. Hvad kan der ske med et agern, som ikke bliver spist?
7. Hvorfor er egetræer vigtige for mange dyr?
8. Sæt sætningerne i den rigtige rækkefølge:
 - A. En lille rod vokser ned i jorden.
 - B. Agernet falder ned fra træet.
 - C. Agernet begynder at spire.
 - D. Agernet er modent.

ÆBLER

1. Hvad er mange æbler blevet om efteråret?
2. Hvad har æbler brug for for at vokse?
3. Hvilke forskellige farver kan modne æbler have?
4. Hvad sker der inde i æblet?
5. Hvad kan mennesker bruge æbler til?
6. Hvilke dyr kan godt lide at spise æbler?
7. Hvad sker der med træet om vinteren?
8. Sæt sætningerne i den rigtige rækkefølge:
 1. Æbletræet mister sine blade.
 2. Æblerne vokser.
 3. Æblerne modner.
 4. Efteråret nærmer sig.

ULVEN

1. Hvordan er ulven igen blevet en del af den danske natur?
2. Hvor kom de første ulve, der kom til Danmark, fra?
3. Hvad skal ulvene finde nok af om efteråret?
4. Hvilke dyr spiser ulve?
5. Hvorfor lever ulve ofte i flok?
6. Hvorfor er efteråret en god tid for ulvene til at jage?
7. Hvad sker der med ulvens pels, når vinteren nærmer sig?
8. Sæt sætningerne i den rigtige rækkefølge:
 - A. Det bliver lettere for ulven at bevæge sig i skoven.
 - B. Efteråret kommer.
 - C. Bladene falder af træerne.
 - D. Ulvene kan lettere få øje på deres bytte.

RÆVEN

1. Hvad sker der med rævens pels om efteråret?
2. Hvorfor får ræven en tykkere pels?
3. Hvilken slags mad spiser ræven?
4. Hvordan kan ræven finde dyr, der gemmer sig?
5. Hvornår på døgnet er ræven mest aktiv?
6. Går ræven i vinterhi?
7. Hvor kan ræven hvile eller søge ly?
8. Sæt sætningerne i den rigtige rækkefølge:
 - A. Ræven får tykkere pels.
 - B. Temperaturen falder.
 - C. Ræven leder efter mad.
 - D. Ræven kan klare vinteren uden vinterhi.

UGLEN

1. Hvorfor passer det godt til ugle, at det bliver tidligere mørkt om efteråret?
2. Hvilke dyr kan ugle jage?
3. Hvordan kan ugle finde et dyr, som gemmer sig under blade eller græs?
4. Hvorfor kan ugle flyve næsten lydløst?
5. Hvorfor skal ugle finde nok mad om efteråret?
6. Hvor hviler ugle, når den ikke er på jagt?
7. Sæt sætningerne i den rigtige rækkefølge:
 1. Ugle finder sit bytte.
 2. Ugle flyver lydløst gennem mørket.
 3. Ugle spiser sit bytte.
 4. Ugle hviler sig.

RÅDYR

1. Hvilken slags mad spiser rådyrene?
2. Hvad sker der med rådyrets pels, når temperaturen falder?
3. Hvordan hjælper den nye pels rådyret med at holde varmen?
4. Hvad sker der med rådyrenes unger om efteråret?
5. Hvorfor skal rådyrene være opmærksomme, når de bevæger sig rundt i skoven?
6. Hvorfor kan det være en ulempe for rådyrene, at bladene falder af træerne?
7. Sæt sætningerne i den rigtige rækkefølge:
 - A. Rådyrene får en tykkere pels.
 - B. Temperaturen begynder at falde.
 - C. Rådyrene søger efter mad.
 - D. Rådyrene gør sig klar til vinteren.

PINDSVINET

Om efteråret gør pindsvinet sig klar til at gå i vinterhi.

...

Hvis du kigger ud i din have om aftenen eller natten, kan du være heldig at se et pindsvin.

...

Det spiser ekstra meget mad om efteråret for at opbygge et fedtlag.

...

Når det bliver koldere, finder pindsvinet sig et godt sted at sove.

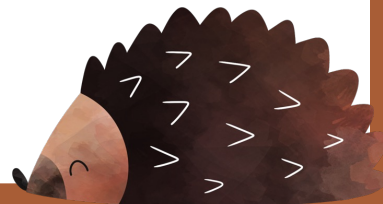
...

Pindsvinet ruller sig sammen og sover sådan det meste af vinteren.

...

På den måde bruger pindsvinet mindre energi, og det får lettere ved at klare den kolde vinter.

...

PINDSVINET

...

Pindsvinet spiser alle de insekter, snegle og orme, som det kan finde.

...

Pindsvin er nemlig natdyr og leder efter mad, når det er mørkt.

...

Fedtlaget er vigtigt. Det giver pindsvinet energi, imens det sover gennem vinteren.

...

Det kan for eksempel være en bunke blade eller en busk.

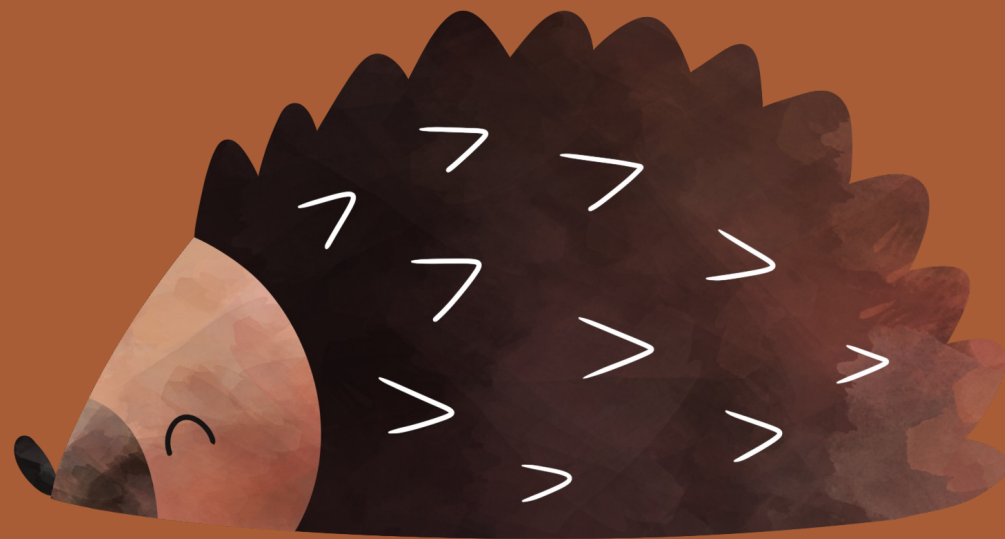
...

Imens det sover, trækker pindsvinet vejret meget langsomt, og dets kropstemperatur falder.

...

Og energi har pindsvinet brug for, for det er i vinterhi i cirka 5 måneder.

SVAMPE

Om efteråret kan man finde mange forskellige svampe i haven og skoven.

...

Svampe kan se meget forskellige ud. Nogle har en hat og en stilk. Nogle vokser på træer og andre i jorden.

...

Svampene er en vigtig del af naturen, fordi de hjælper med at nedbryde døde planter og træer.

...

Mange dyr spiser også svampe, når de leder efter mad i skoven om efteråret.

...

Derfor skal man kun spise svampe, hvis man er helt sikker på, hvilken slags svamp det er.

...

Når efteråret bliver til vinter, bliver det sværere for mange svampe at vokse.

...

SVAMPE

...

Svampene vokser godt på denne tid af året, fordi vejret ofte er både køligt og fugtigt.

...

De kan også have mange forskellige farver. Nogle er brune eller hvide, mens andre er røde eller orange.

...

På den måde bliver næringsstoffer fra de døde planter ført tilbage til jorden, hvor andre planter kan bruge dem.

...

Men man skal passe på, hvis man vil samle svampe. Nogle svampe kan nemlig være meget giftige.

...

Der er mennesker, som er døde af at spise svampe, de har fundet i skoven.

...

Nogle svampe forsvinder derfor, når frosten kommer, mens andre kan overleve kulden og vokse videre senere.

EDDERKOPPER

Om efteråret kan man ofte få øje på mange edderkopper og deres spind.

...

Når morgenerne bliver køligere, kan man se dug på edderkoppens spind.

...

Edderkopper bruger deres spind til at fange små dyr, som de kan spise.

...

Edderkoppen mærker, når noget sidder fast i spindet, og skynder sig hen til sit bytte.

...

Om efteråret lægger nogle edderkopper æg, som skal overleve den kolde vinter.

...

Når temperaturen falder, bliver edderkopperne mindre aktive.

...

EDDERKOPPER

...

Det skyldes blandt andet, at edderkopperne er blevet større i løbet af sommeren.

...

De små vanddråber gør spindene meget tydelige, så de næsten kan se ud som fine net af sølv.

...

Når et insekt flyver ind i spindet, sidder det ofte fast i de klæbrige tråde.

...

Den lammer eller dræber derefter insektet og bruger det som mad.

...

Æggene kan være gemt i en lille sæk af silketråde, som beskytter dem mod vejr og vind.

...

De kan gemme sig under blade, i revner eller andre steder, hvor de er beskyttet mod kulden.

GRÆVLINGEN

Om efteråret gør grævlingen sig klar til den kolde vinter.

...

Grævlingen er mest aktiv om natten og bruger meget af tiden på at lede efter mad.

...

Når efteråret kommer, finder grævlingen også ekstra meget strøelse til sin hule.

...

Grævlingen går ikke i rigtig vinterhi, men den bliver mindre aktiv om vinteren.

...

Inden vinteren kommer, har grævlingen derfor både brug for et godt sted at bo og masser af energi.

...

Selvom grævlingen har en tyk pels, er det ikke nok til at holde den varm hele tiden.

...

GRÆVLINGEN

...

Den spiser derfor ekstra meget, så den kan få energi og holde sig varm, når vejret bliver koldere.

...

Den kan blandt andet spise regnorme, insekter, frugter, bær og små dyr.

...

Den kan slæbe tørre blade, græs og andre planterester ind i hulen, så den får et blødt og varmt sted at hvile.

...

På kolde dage kan den blive inde i hulen i lang tid og sove eller hvile sig.

...

Om efteråret er skoven og haven derfor vigtige steder for grævlingen, hvor den kan finde både mad og materialer til sin hule.

...

Derfor hjælper hulen og den ekstra mad den med at klare de kolde måneder.

EGERN

Om efteråret har egernet travlt med at samle mad til vinteren.

...

Egernet gemmer noget af maden forskellige steder i skoven. Det kaldes et forråd.

...

Egernet kan huske mange af de steder, hvor det har gemt sin mad.

...

Når vejret bliver koldere, får egernet en tykkere pels.

...

Egernet går ikke i vinterhi, så det skal stadig ud for at finde mad.

...

Derfor er efteråret en travl tid for egernet.

...

EGERN

...

Det samler blandt andet nødder, frø og agern, som det kan spise, når der ikke er så meget mad i naturen.

...

Det kan for eksempel grave nødder ned i jorden eller gemme dem under blade og mos.

...

Men det finder ikke altid alle sine gemmesteder igen, og nogle af nødderne kan derfor begynde at spire.

...

Den tykke pels hjælper med at holde egernet varmt, når det bevæger sig rundt udenfor om vinteren.

...

På kolde dage kan det dog blive i sin rede, hvor det ligger sammen med halen tæt ind til kroppen.

...

Det skal både nå at samle og gemme mad, inden vinteren kommer.

TRÆKFUGLE

Når efteråret kommer, begynder mange trækfugle at gøre sig klar til en lang rejse.

...

Nogle fugle flyver kun et kort stykke, mens andre rejser tusindvis af kilometer.

...

Inden fuglene rejser, skal de have masser af energi til den lange flyvetur.

...

Trækfuglene flyver ofte i flok, når de begiver sig af sted.

...

Fuglene finder vej ved hjælp af blandt andet solen, stjernerne og Jordens magnetfelt.

...

Om foråret flyver mange trækfugle tilbage til Danmark.

...

TRÆKFUGLE

...

De flyver mod varmere lande, fordi det bliver sværere at finde mad, når vinteren nærmer sig.

...

For eksempel flyver mange svaler fra Danmark helt ned til Afrika, hvor de tilbringer vinteren.

...

Derfor spiser de meget i tiden før afrejsen og opbygger et fedtlag på kroppen.

...

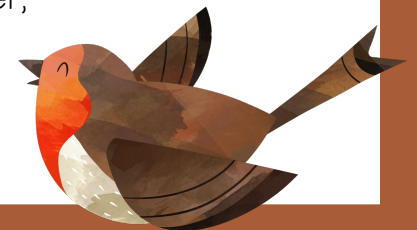
Nogle fugle flyver i en V-form, som kan gøre det lettere for dem at holde sig i luften på den lange rejse.

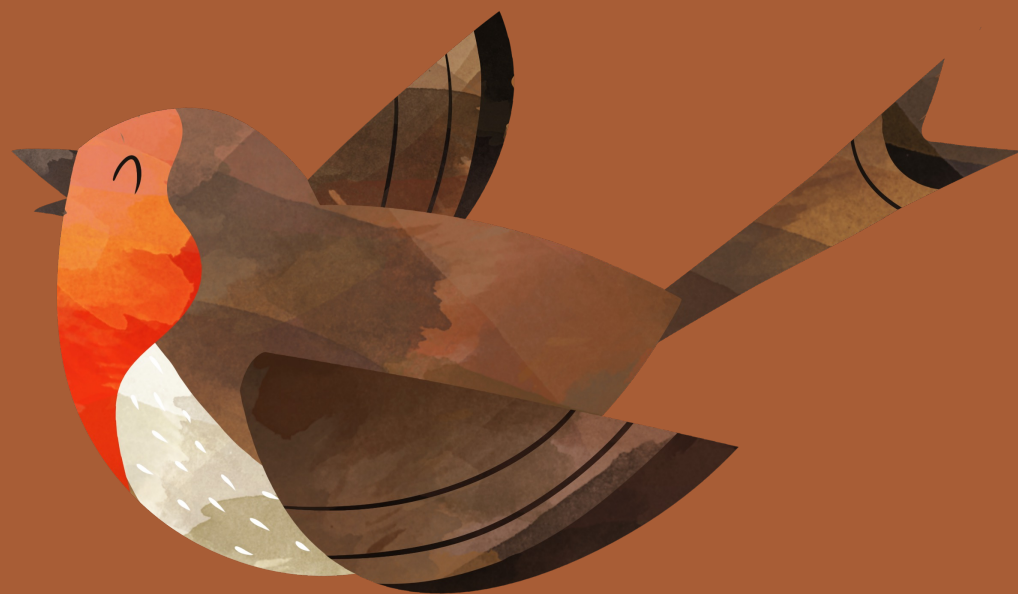
...

Nogle fugle kan også bruge landskaber som kyster, floder og bjerge til at finde vej.

...

Her kan de finde føde og bygge rede, så de kan få unger i løbet af sommeren.

BIER

Når efteråret kommer, bliver der mindre og mindre mad til bierne i naturen.

...

Bierne har samlet mad og gemt den i bistadet hele sommeren.

...

Når vejret bliver koldere, bliver alle bierne inde i bistadet.

...

Bierne bruger deres kroppe og vinger til at skabe varme i bistadet.

...

Om vinteren er det vigtigt, at bierne holder dronningen varm. Hun er den eneste bi, der kan lægge æg.

...

Bierne kan stadig forlade bistadet på varme efterårsdage.

...

BIER

...

Der er færre blomster, og det bliver sværere for bierne at finde nektar og pollen.

...

De har lavet honning af nektaren, og honningen kan de spise, når der ikke længere er så mange blomster.

...

De samler sig tæt om dronningen for at holde varmen.

...

De kan bevæge deres flyvemuskler hurtigt uden at flyve og på den måde få temperaturen til at stige.

...

Hun lægger næsten ingen æg, når det er koldt, fordi familien skal spare på den mad, den har samlet.

...

Men når temperaturen bliver for lav, bliver de inde og lever af den honning, de har gemt.

BLADENE

Når efteråret kommer, begynder bladene på mange træer at skifte farve.

...

Om sommeren er bladene grønne på grund af et stof, der hedder klorofyl.

...

Når dagene bliver kortere, og der kommer mindre sollys, laver træet mindre klorofyl.

...

Nogle træer får flotte røde og orange blade om efteråret.

...

Til sidst danner træet et lille lag mellem bladet og grenen.

...

Træerne taber deres blade, fordi de ikke har brug for dem på samme måde om vinteren.

...

BLADENE

...

De grønne blade kan blive gule, orange, røde eller brune, inden de falder af træerne.

...

Klorofyl hjælper bladene med at bruge sollys til at lave energi til træet.

...

Derfor forsvinder den grønne farve langsomt, og andre farver i bladet bliver synlige.

...

De røde og orange farver kan blive ekstra tydelige, når dagene er solrige, og nætterne er kølige.

...

Det gør, at bladet langsomt løsner sig og til sidst falder ned på jorden.

...

Når bladene er væk, bruger træet mindre vand og energi, mens det venter på foråret.

...

HAREN

Om efteråret skal haren gøre sig klar til de kolde måneder.

...

Haren spiser mest planter. Den kan for eksempel spise græs, urter, blade og kviste.

...

Haren får også en tykkere pels, når vejret bliver koldere. Det kaldes også for en vinterpels.

...

Haren går ikke i vinterhi, men den er aktiv hele året.

...

Haren har ikke en hule, hvor den kan gemme sig for vintervejret.

...

Om efteråret kan man derfor stadig se haren på marker og enge.

...

HAREN

...

Den skal blandt andet finde nok mad, selvom der bliver mindre grønt at spise i naturen.

...

Når efteråret kommer, kan den derfor finde føde på marker, i grøftekanter og andre steder med planter.

...

Den tykke pels hjælper haren med at holde varmen, når den opholder sig udenfor i kulden.

...

Derfor skal den også finde mad på kolde vinterdage, hvor jorden måske er dækket af sne.

...

I stedet hviler den ofte i en lille fordybning i jorden, som kaldes et leje.

...

Den er især aktiv om morgenen og aftenen, hvor den leder efter planter, den kan spise.

AGERN

Om efteråret kan man finde masser af agern under egetræerne.

...

Agernene begynder at falde ned fra træerne, når de er modne.

...

Dyr som for eksempel egern, mus og nogle fugle spiser gerne agern.

...

Nogle af de agern, der ligger på jorden eller bliver gemt af dyr, bliver aldrig spist.

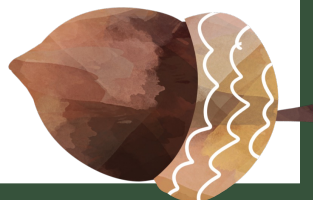
...

Det tager mange år, før en lille spire bliver til et stort egetræ. Mange egetræer bliver mellem 400-500 år.

...

Agern er altså ikke kun mad for skovens dyr.

...

AGERN

...

Agern er egetræets frugter, og de indeholder et frø, som kan blive til et nyt egetræ.

...

De kan lande på jorden eller blive samlet op af dyr, som leder efter mad.

...

De kan også gemme agern forskellige steder, så de har mad til vinteren.

...

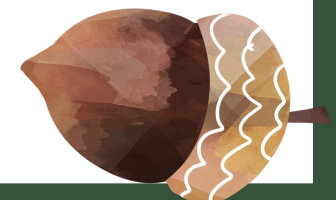
Et sådant agern kan begynde at spire og sende en lille rod ned i jorden.

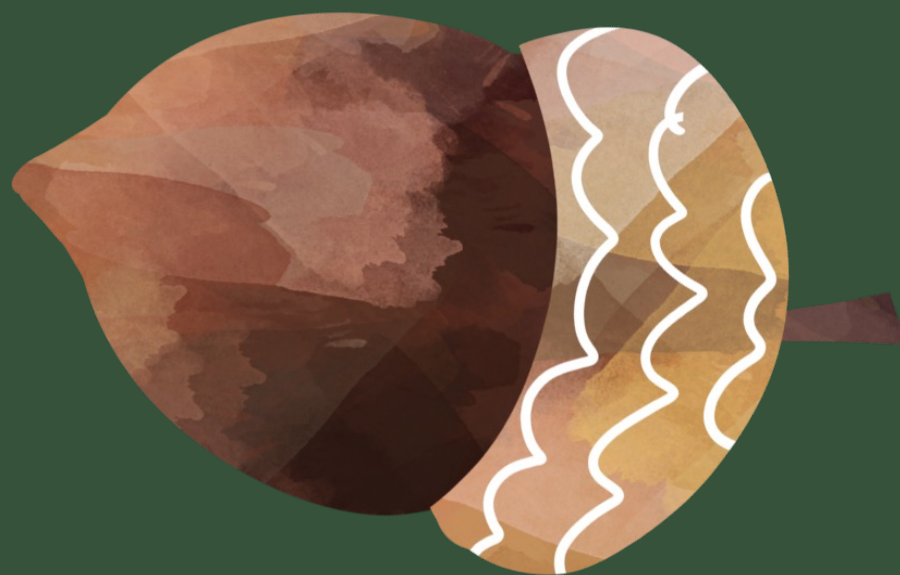
...

Egetræer kan blive meget gamle og kan derfor give mad og ly til mange dyr gennem mange år.

...

De er også med til at sikre, at der kan vokse nye egetræer i skoven.

ÆBLER

Om efteråret er mange æbler blevet modne. Nogle er allerede faldet ned og ligger i græsset.

...

Når æblerne er modne, kan de have mange forskellige størrelser og farver.

...

Æbletræet bruger sommeren på at få æblerne til at vokse.

...

Mange mennesker plukker og samler æbler om efteråret.

...

Æbler bliver selvfølgelig også spist af dyr. Mange mennesker har for eksempel fundet en orm i et æble.

...

Når efteråret er slut, mister æbletræet sine blade og går i vinterhvile.

...

ÆBLER

...

Æblerne har brug for sol og varme for at vokse, men de modner først rigtig, når efteråret nærmer sig.

...

Nogle er røde, andre er grønne eller gule, og nogle æbler har flere farver på én gang.

...

Inde i æblet dannes frø, som kan blive til nye æbletræer, hvis de får de rigtige forhold.

...

De spiser dem friske eller bruger dem til for eksempel æblemos, æblekager og æblemost.

...

Fugle, insekter og andre dyr kan også godt lide æblerne.

...

Træet vokser næsten ikke om vinteren, men venter på foråret, hvor det igen kan få blomster og nye blade.

ULVEN

Ulven er igen blevet en del af den danske natur, efter at den vendte tilbage til Danmark for nogle år siden.

...

Om efteråret skal ulven finde nok mad til sig selv og sine unger.

...

Ulve lever ofte i flok, og flokken hjælper med at finde og nedlægge bytte.

...

Efteråret kan være en god tid for ulvene til at jage.

...

Ulvne har en tyk pels, som beskytter dem mod kulde og regn.

...

Ulve går ikke i vinterhi, men er aktive hele året.

...

ULVEN

...

De første ulve, der vendte tilbage, kom fra Tyskland.

...

Ulve spiser især hjorte, rådyr og andre større dyr.

...

Når flere ulve arbejder sammen, kan de jage dyr, som en enkelt ulv ville have svært ved at fange alene.

...

Når bladene falder af træerne, bliver det lettere for ulvene at få øje på deres bytte.

...

Pelsen bliver tættere, når vinteren nærmer sig, så ulvene kan holde varmen, selv når temperaturen falder.

...

De kan derfor fortsætte med at jage og bevæge sig rundt i naturen, selv når vinteren kommer.

RÆVEN

Om efteråret begynder ræven at få en tykkere pels.

...

Ræven skal også finde mad gennem hele vinteren.

Heldigvis er den ikke kræsen.

...

Om efteråret kan ræven derfor have travlt med at finde så meget mad som muligt.

...

Ræven er mest aktiv om aftenen og natten. Om dagen hviler den sig.

...

Ræven har ikke brug for at gå i vinterhi. Om efteråret bliver nætterne længere, og det passer godt til ræven.

...

Ræven bruger en hule som et sted, hvor den kan hvile og søge ly.

...

RÆVEN

...

Den tætte pels hjælper ræven med at holde varmen, når temperaturen falder, og dagene bliver koldere.

...

Den spiser mus, små fugle, insekter, bær og frugter.

...

Den har en god lugtesans og kan bruge næsen til at finde dyr, der gemmer sig under blade eller i jorden.

...

Det gør det lettere for den at bevæge sig rundt uden at blive set, mens den leder efter føde.

...

Den kan være aktiv hele året, også når der ligger sne, og temperaturen er under frysepunktet.

...

Den kan også gemme sig under træer, i tæt bevoksning eller andre steder, hvor den er godt beskyttet.

UGLER

Om efteråret bliver det tidligere mørkt, og det passer godt til uglen.

...

Uglen kan finde små dyr som mus, rotter og små fugle.

...

Uglen har også meget gode øjne, som hjælper den med at se, når det er mørkt.

...

Når uglen flyver, er den næsten lydløs. Det gør den til en stille jæger.

...

Om efteråret og vinteren skal uglen bruge meget energi på at holde sig varm.

...

Uglen kan ikke bare flyve rundt og finde mad hele tiden.

Den bruger meget energi på at jage.

...

UGLER

...

Ugler er nemlig natdyr og jager om natten.

...

Den har meget gode ører og kan ofte høre et lille dyr, selv når det gemmer sig under blade eller græs.

...

Dens store øjne kan samle det lille lys, der er, så den bedre kan se sit bytte.

...

De særlige fjer på dens vinger gør, at luften bevæger sig stille hen over vingerne.

...

Derfor er det vigtigt, at den kan finde nok mad, selv når nætterne bliver længere og koldere.

...

Når den har spist, hviler den ofte i et træ eller et andet roligt sted, indtil den igen skal på jagt.

RÅDYR

Om efteråret ændrer skoven sig, og rådyrene skal vænne sig til, at der bliver mindre mad.

...

Rådyret får også en tykkere vinterpels, når temperaturen begynder at falde.

...

Efteråret er også en særlig tid for rådyrene, fordi de får unger om foråret og sommeren.

...

Rådyrene er ofte mest aktive tidligt om morgenen og sidst på dagen.

...

Når bladene falder af træerne, bliver det lettere at se gennem skoven.

...

Rådyrene kan også søge sammen på steder, hvor der er god adgang til mad.

...

RÅDYR

...

De spiser blandt andet græs, urter, blade, bær og små grene.

...

Den nye pels har flere hule hår, som hjælper rådyret med at holde på kropsvarmen.

...

Om efteråret er ungerne blevet større og mere selvstændige.

...

På det tidspunkt kan de bevæge sig rundt og finde mad, mens de samtidig forsøger at undgå fare.

...

Det kan gøre det sværere for rådyrene at gemme sig, så de skal være ekstra opmærksomme på fare.

...

Her kan de finde føde, selv når efteråret bliver koldere, og planterne langsomt visner.

